

РЕШЕНИЕ

№ 7156

гр. София, 18.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 43 СЪСТАВ, в публично заседание на девети април през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ЕЛЕНА ЛЮБ. ДОНКОВА

при участието на секретаря РАЛИЦА Г. НАКОВА
като разгледа докладваното от ЕЛЕНА ЛЮБ. ДОНКОВА Гражданско дело № 20231110168438 по описа за 2023 година

Предявен е иск с правно основание чл.2, ал.1, т.3, предл.1 ЗОДОВ.

Производството е образувано по искова молба, уточнена с молба с вх.№ 47/02.01.2024 г. от В. М. К. против *****, с която е предявен иск за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 10 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от обвинението, по което е оправдан, претърпени през периода от 12.01.2008 г. /датата на привличане като обвиняем по образуваното досъдебно производство/ до 11.11.2020 г. /датата на влизане в сила на присъдата, с която е оправдан за извършеното престъпление/, ведно със законната лихва, считано от 11.11.2020 г. до окончателното изплащане.

В исковата молба ищецът твърди, че бил привлечен като обвиняем по досъдебно производство ЗМ № 155/2008 г. по описа на 01 РУП СДВР, пр.пр.2343/2008 г. по описа на СРП за извършено престъпление по чл.325, ал.1, вр.чл.20, ал.2, вр.чл.216, ал.1, вр.чл.20, ал.2, вр.ал.1 НК. Поддържа, че въз основа на внесен в съда обвинителен акт в СРС било образувано НОХД № 3598/2011 г., което приключило с оправдателна присъда за ищеца на 11.11.2020 г. Ищецът твърди, че съдебната фаза продължила 9 години, през които той се явявал на насрочените открити съдебни заседания. Поддържа, че през горепосочения период от време изпитвал страх, притеснение и стрес от евентуална осъдителна присъда и налагане на наказание, което да изтърпява ефективно. Отделно от предходното, ищецът твърди, че изпитвал безпокойство за съпругата и близките му относно начина, по който ще възприемат наказателното преследване срещу него. По изложените в исковата молба факти и обстоятелства

ищецът обуславя правен интерес от предявения иск за неимуществени вреди, като сочи, че към датата на започване на наказателното производство срещу него не е имал противообществени прояви и не е бил осъждан. Претендира заплащана и на сторените по производството разноски.

В срока по чл.131, ал.1 ГПК ответникът е подал отговор, с който се изразява становище за нередовност на исковата молба, излагат се доводи за липсата на доказателства за твърденията на ищеца, че е налице влязла в сила оправдателна присъда, а по същество, че претенцията е погасена по давност. Соци се, че присъдата е постановена на 11.11.2020 г., но най-ранната дата, на която е влязла в сила е 27.11.2020 г., докато исковата молба е заведена в съда на 14.12.2023 г. Отделно от предходното се излагат доводи, че ищецът не доказва претърпени неимуществени вреди, които да са пряка и непосредствена последица от незаконното обвинение. Оспорват се твърденията на ищеца, че воденото срещу него наказателно производство му е причинило стрес, страх и негативни емоции, които да са над обичайните. В тази връзка се сочи, че преди процесното обвинение, срещу ищеца е било водено и друго наказателно производство. Поддържа се още, че в хода на досъдебното производство спрямо ищеца не са извършвани действия, които да са извън правно регламентирани в наказателното производство, като Прокуратурата не е разпространявала официално информация за воденото срещу ищеца наказателно производство, поради което zlepоставянето му пред обществото и неговите близки, не е в резултат на действия на ответника. По изложените съображения се иска отхвърляне на предявения иск като неоснователен и недоказан. Алтернативно, ответникът оспорва размера на претендираното обезщетение за неимуществени вреди с доводи, че е изключително и прекомерно завишен. Прави се анализ на разпоредбата на чл.52 ЗЗД, като се сочи, че в случая се касае за обвинение за престъпление, което не е тежко по смисъла на чл.93, т.7 НК, а продължителността на съдебното производство не е по вина на ответника, който след постановяване на оправдателната присъда не е поддържал обвинението. По изложените съображения се иска отхвърляне на предявения иск, алтернативно за намаляване на неговия размер.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства по отделно и в тяхната съвкупност, и като взе предвид становището на страните, приема за установено следното *от фактическа страна*:

Видно от приложеното към НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав досъдебното производство е, че същото е образувано на 13.01.2008 г. по реда на чл.212, ал.3 НПК срещу неизвестен извършител за извършено престъпление по чл.216, ал.1 НК.

С постановление, докладвано по реда на чл.219, ал.1 НПК, на 14.01.2008 г. В. М. К. /настоящ ищец/ е привлечен в качеството на обвиняем за извършено престъпление по чл.216, ал.1, пр.1 и пр.2, алт.1, вр.чл.20, ал.2, вр.ал.1 НК, без да е взета мярка за неотклонение.

С постановление, докладвано по реда на чл.219, ал.1 НПК, на 18.11.2010 г. на В. М. К. /настоящ ищец/ е повдигнато и обвинение за извършено престъпление по чл.325, ал.1, вр.чл.20, ал.2, вр.ал.1 НК.

Досъдебното производство е изпратено на СРП с мнение за съд на 27.01.2011 г.

Видно от приложеното към настоящото производство НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав досъдебното производство е, че същото е образувано на 02.03.2011 г. по внесен от СРП обвинителен акт по обвинението на В. К. и съучастника му – трето не участващо по делото лице.

С разпореждане от 06.07.2011 г. на съдията-докладчик делото е насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание на 07.10.2011 г.

Видно от протокола от проведеното на 07.10.2011 г. открито съдебно заседание по НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав е, че ход на делото не даден поради нередовно призоваване на двамата подсъдими и отсъствие на съдебен заседател.

На проведено на 06.02.2012 г. открито съдебно заседание ход на делото отново не е даден, поради нередовно призоваване на двамата подсъдими и задължителното участие на единия от тях /трето за настоящия спор лице/ в наказателното производството.

Видно от протокола от проведеното на 23.04.2012 г. открито съдебно заседание е, че двамата подсъдими отново са били нередовно призовани, като за подсъдимия В. К. е отразено, че „не живее на адреса“.

Видно от протокола от проведеното на 24.09.2012 г. открито съдебно заседание е, че ход на делото не е даден, а двамата подсъдими отново са нередовно призовани. Видно от отразеното в протокола е, че настоящият ищец е обявен за издирване.

С разпореждане от 28.01.2013 г. на и.д. заместник-председател на СРС разглеждането на делото на 30.01.2013 г. е отсрочено за 17.04.2013 г., поради липса на председател на съдебния състав.

Видно от протокола от проведеното на 17.04.2013 г. открито съдебно заседание е, че производството е спряно, поради неявяване на двамата подсъдими, които са обявени за издирване. Постановеното е делото да се докладва след 6 месеца с оглед преценка наличие на предпоставки за възобновяване.

Видно от протокол от проведено на 16.12.2014 г. открито съдебно заседание е, че двамата подсъдими не са намерени на известните адреси, поради което ход на делото не е даден и същото е отложено за друга дата. Аналогични са и проведените на 13.09.2015 г. и на 28.01.2016 г. открити съдебни заседания, в които ход на делото не е даден поради нередовно призоваване на двамата подсъдими.

Видно от проведеното на 25.05.2016 г. открито съдебно заседание е, че подсъдимия – настоящ ищец е бил редовно призован и се е явил, но делото е отложено поради нередовното призоваване на другия подсъдим. Аналогично е и проведеното на

19.10.2016 г. открито съдебно заседание.

Видно от протокол от проведено на 19.04.2017 г. открито съдебно заседание е, че подсъдимият - настоящ ищец се е явил лично, а съдебния състав е дал ход на делото, като е приел, че нередовното призоваване на другия подсъдим, не е пречка за това. Видно още от протокола е, че наказателното производство е прекратено в частта против повдигнатото на подсъдимия-настоящ ответник обвинение по чл.325, ал.1 НК поради изтекла абсолютна погасителна давност.

Видно от протокол от проведено на 27.09.2017 г. открито съдебно заседание е, че подсъдимият – настоящ ищец не се е явил, без да сочи уважителни причина за това. С оглед предходното ход на делото не е даден, а по отношение на същия е взета мярка за неотклонение „парична гаранция“ и е постановено принудителното му довеждане.

Видно от протокола от проведеното на 21.11.2017 г. открито съдебно заседание по НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав е, че подсъдимият – настоящ ищец се е явил лично, проведено е съдебно следствие и делото е отложено за друга дата и час за продължаване на съдопроизводствените действия.

Видно от протокола от проведеното на 28.02.2018 г. открито съдебно заседание по НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав е, че подсъдимият – настоящ ищец не се е явил, без да сочи уважителни причини за това. Ход на делото не е даден.

Видно от протокола от проведеното на 09.05.2018 г. открито съдебно заседание по НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав е, че подсъдимият – настоящ ищец не е открит на адреса за призоваване, ход на делото не е даден и е постановено принудителното му довеждане.

Видно от протокола от проведеното на 02.07.2018 г. открито съдебно заседание по НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав е, че подсъдимият – настоящ ищец не се е явил, но от докладна записка се установявало, че същият се намира в следствения арест в гр.Бургас. Ход на делото не е даден.

Видно от протокола от проведеното на 06.11.2018 г. открито съдебно заседание по НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав е, че подсъдимият – настоящ ищец е бил редовно уведомен, но не се е явил. С оглед предходното ход на делото не е даден, а мярката за неотклонение е била изменена, като е увеличен размер на паричната гаранция и К. е обявен за издирване.

Видно от приложено писмо до съда /л.527/ от СДВР, Отдел „Противодействие на криминалната престъпност“ е, че подсъдимият К. е установен, но същият е с наложена мярка за неотклонение „Домашен арест“ по НОХД № 961/2018 г. по описа на ОС – Бургас за причиняване на смърт при ПТП след употреба на алкохол.

На проведеното на 29.01.2019 г. открито съдебно заседание подсъдимият – настоящ ищец се е явил лично и е направил искане за изменение на определена МНО. Делото е отложено за събиране на доказателства.

Видно от протокола от проведеното на 19.03.2019 г. открито съдебно заседание

по НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав е, че подсъдимият – настоящ ищец се е явил, но ход на делото не е даден поради нередовно връчване на книжа по изпратена съдебна поръчка до затвора в Хайделберг, където е установено, че се намира другия подсъдим. Аналогично е и проведено на 14.05.2019 г. открито съдебно заседание по делото.

Видно от протокола от проведеното на 03.07.2019 г. открито съдебно заседание по НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав е, че подсъдимият – настоящ ищец не се е явил, като ход на делото отново не е даден поради неизпълнение на съдебна поръчка.

Видно от протокола от проведеното на 22.10.2019 г. открито съдебно заседание по НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав е, че подсъдимият – настоящ ищец не се е явил, поради което съдът е разпоредил принудителното му довеждане. Ход на делото не е даден и същото е отложено.

На проведеното на 04.06.2020г. открито съдебно заседание по НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав подсъдимият – настоящ ищец е доведен от Софийски централен затвор, но ход на делото не е даден поради наличие на други процесуални пречки – отсъствие на съдебен заседател.

Видно от протокола от проведеното на 06.10.2020 г. открито съдебно заседание по НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав е, че подсъдимият К. е доведе от Софийски централен затвор, но ход на делото не е даден, тъй като е дадена възможност на защитника на другия подсъдим да се запознае с материалите по делото.

На 11.11.2020 г. по делото е проведено последно открито съдебно заседание, на което е даден ход на съдебните прения и съдебния състав е обявил присъдата си.

Видно от постановената по НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав присъда е, че подсъдимият – настоящ ищец е признат за невиновен по повдигнатото му обвинение по чл.216, ал.1, вр.чл.20, ал.2, вр.ал.1 НК и е оправдан.

По делото няма данни присъдата да е обжалвана или протестирана, поради което съдът приема, че същата е влязла в законна сила след изтичане на 15-дневния срок от обявяването ѝ – 27.11.2020 г.

Видно от приложената по делото електронна справка за съдимост, издадена на 18.01.2024 г. е, че преди привличането му като обвиняем по досъдебното производство по което е внесен обвинителен акт и е образувано НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, НО, 98 състав, ищецът е бил осъждан многократно за престъпления от общ характер и е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“. Видно още от справката съдимост е, че в периода на разглеждане на НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС настоящият ищец е бил подсъдим по НОХД № 961/2018 г. по описа на Окръжен съд – гр.Бургас, по което към настоящия момент има влязла в сила присъда и му е наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от 10 години.

Други относими и допустими доказателства не са представени.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните **правни изводи**:

Доколкото в настоящото производство се претендира обезщетение за вреди от незаконно обвиняване в извършване на престъпление, при което наказателното производство е приключило с оправдателна присъда, пасивно легитимирана да отговаря по исковете е единната и централизирана Прокуратура на Република България /т. 5 от ТР № 3 от 22.04.2005 г./, която съгласно чл.127 от Конституцията на РБ е органът, който привлича към наказателна отговорност за извършени престъпления и поддържа пред съда обвинението по наказателните дела от общ характер. В конкретния случай фактът, че ищецът е бил оправдан по повдигнато му обвинение, обуславя възникване на отговорност на държавата при наличие на причинна връзка между незаконното обвинение в извършване на престъпление и причинените вреди /т. 11 от ТР № 3 от 22.04.2005 г./.

По така предявения иск в тежест на ищеца е да докаже при условията на пълно и главно доказване следните правопораждащи факти: че срещу него е било образувано наказателно производство, по което му е било повдигнато обвинение за извършено престъпление от общ характер, за което е оправдан; наличието на неимуществени вреди и причинно-следствена връзка между незаконното обвинение и настъпилите вреди.

Между страните не се спори, а и от приложеното по настоящото делото НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, 98 състав безспорно се установява, че на 14.01.2008 г. В. М. К. /настоящ ищец/ е привлечен в качеството на обвиняем за извършено престъпление по чл.216, ал.1, пр.1 и пр.2, алт.1, вр.чл.20, ал.2, вр.ал.1 НК, а с постановление от 18.11.2010 г. му е повдигнато и обвинение за извършено престъпление по чл.325, ал.1, вр.чл.20, ал.2, вр.ал.1 НК.

От приложеното по настоящото делото НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, 98 състав безспорно се установява, че с влязло в сила определение, обективизирано в протокол от проведеното на 19.04.2017 г. открито съдебно заседание наказателното производство против подсъдимия – настоящ ищец е прекратено по отношение на повдигнатото му обвинение по чл.325, ал.1 НК поради изтекла абсолютна погасителна давност. С влязлата в сила присъда от 11.11.2020 г. В. М. К. е оправдан по повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл.216, ал.1, вр.чл.20, ал.2, вр.ал.1 НК.

В конкретния случай ищецът претендира неимуществените вреди, изразяващи се в изпитване на страх, притеснение и стрес от евентуална осъдителна присъда.

В тази насока по делото не са събрани доказателства, тъй като в първото по делото открито съдебно заседание ищецът чрез процесуалния си представител се е отказал от събиране на допуснатите гласни доказателства.

С оглед предходното и при наличието на доказателства по делото относно

обремененото съдебно минало на ищеца, настоящият съд приема изложените в исковата молба твърдения за претърпени „множество болки и страдания“ за силно преувеличени. Видно от приложената по делото електронна справка за съдимост на ищеца е, че протиообществените му прояви датират още от 1975 г., като **към датата на повдигане на процесното обвинение /през 2008 г./, същият вече е бил осъждан девет пъти.** Дори да се приеме, че ищецът е изпитвал страх и притеснение, то по делото не е безспорно установено, че същите са пряка и непосредствена последица единствено от повдигнатото му обвинение и образуваното наказателно производство. Това е така, тъй като **през същия период ищецът е бил подсъдим и по други две наказателни производства** - НОХД № 299/1996 г. по описа на СГС и НОХД № 551/2007 г. по описа на Районен съд – Сливница, приключили през м.04.2008 г. и м.05.2008 г. с одобрени от съда споразумения, с които е признат за виновен в престъпления от общ характер и му е наложено наказание „лишаване от свобода“ при първоначален „строг“ режим на изтърпяване на наказанието.

С оглед предходното, съдът приема за недоказани и изложените в исковата молба твърдения, че ищецът е бил обезпокоен от трудностите, които е изпитвала съпругата му, както и относно начина, по който близки и роднини ще възприемат наказателното преследване срещу него. **Неистински са и твърденията в исковата молба, че „до започване на производството спрямо него, ищецът не е имал никакви противообществени прояви, не е бил осъждан“.**

Въпреки гореизложеното, в своята практика ВКС приема, че обезщетение за неимуществени вреди по чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ се дължи и когато не са ангажирани доказателства за тях, тъй като е нормално такива вреди да са търпени */в този смисъл са решение № 427/16.06.2010г. по гр.д.№273/2009г., III г.о. на ВКС и решение № 457/25.06.2010г. по гр.д.№1506/2009г., IV г.о. на ВКС /.* Константна е съдебната практика, че всяко лице, участник в съдебно производство, особено наказателно, търпи обичайни вреди – притеснение, неудобства, неизвестност за изхода на делото.

В практиката на Европейския съд по правата на човека /решение от 11.02.2011 г. по съединени жалби № 4473/02 и №34138/04 срещу България/ също е прието, че самото осъзнаване от едно лице на обстоятелството, че определено негово право е нарушено и че то е подложено на ограничения в правната му сфера или срещу него неоснователно са повдигнати обвинения, представлява негативно преживяване и само по себе си подлежи на обезщетяване.

Размерът на дължимото обезщетение се определя, като съдът вземе предвид тежестта на повдигнатото обвинение, дали то е за едно или за няколко отделни престъпления, ищецът оправдан ли е или наказателното производство е прекратено по всички обвинения или по част от тях, продължителността на наказателното производство, дали то е в рамките или надхвърля разумните срокове провеждането му, дали е взета и вида на мярката за неотклонение, всичко това как се е отразило на ищеца

– има ли влошаване на здравословното му състояние и в каква степен и от какъв вид е то, цялостно как се е отразило върху живота му, в семейство, сред приятелите, обществения отзвук, в професионален план */определение № 627/10.06.2010г. по гр.д. №1916/2009г., IV г.о. на ВКС и определение №113/23.01.2014г. по гр.д.№156/2014г., IV г.о. на ВКС/.*

С оглед предходното, при определяне размера на дължимото обезщетение съдът не взема предвид обвинението по чл.325, ал.1 НК, по отношение на което наказателното производство е било прекратено, поради изтичане на абсолютна давност */в този смисъл са указанията по т.8 от ТР №3/22.04.2005г. по т.д.№ 3/2004г. на ОСГК на ВКС и определение № 595/30.05.2017г. по гр. д. № 4640/ 2016 г., IV г.о. на ВКС/.* Отговорността на държавата за вреди може да бъде ангажирана само в случаите, когато държавното обвинение е извършило процесуални действия срещу лицето след изтичане на давността или в случаите, когато обвиняемия е поискал продължаване на наказателното производство и бъде оправдан с влязла в сила присъда. При събраните доказателства, че производството срещу ищеца по обвинението по чл.325, ал.1 НК е прекратено поради изтичане на абсолютна давност, без той да е поискал продължаването му и да е оправдан като невиновен от съда, извършените спрямо него процесуално-следствени действия са законни, което обуславя неоснователност на претенцията за неимуществени вреди от това обвинение.

При наличие на оправдателна присъда по воденото срещу ищеца наказателно производство за престъпление по чл.216 НК и при съобразяване с константната съдебна практика, следва да се приеме, че за ищеца все пак са произтекли неимуществени вреди, изразяващи се в безпокойство и притеснение относно неговия изход.

Видно от материалите по НОХД № 3598/2011 г. по описа на СРС, 98 състав е, че досъдебното производство е продължило близо 4 години, а съдебното производство – 9 години. Проведени са общо 25 открити съдебни заседания, като ищецът се е явил само на девет от тях и то през периода след 25.05.2016 г. Следва да се отчете и обстоятелството, че през този период са се сменили трима председатели на съдебния състав, както и че през този период в страната е била обявена епидемиологична обстановка поради световната пандемия от Ковид-19.

С оглед предходното, настоящият съд приема, че степента на увреждане на ищеца и интензитетът на неимуществените вреди, които са в пряка връзка с обвинението, предмет на настоящата претенция е значително по-малък в сравнение със случая, ако процесното обвинение беше единствено. По делото няма данни ищецът да е претърпял по интензивни неимуществени вреди, да се е влошило физическото и/или психическото му здраве, а страха и притесненията да са вследствие единствено на повдигнатото обвинение */при данните по делото за други водени в този период наказателни производство, сред които ПТП на 03.12.2017 г., при което е причинил*

смъртта на 33- годишен мъж и е избягал от местопроизшествието/.

Предвид гореизложеното, съдът приема за справедлив размер на обезщетението сумата от 1 000,00 лева, като до пълния предявен размер от 10 000,00 лева предявения иск следва да бъде отхвърлен. Върху главницата се дължи и обезщетение за забава по чл.86, ал.1 ЗЗД, считано от датата на влизане в сила на присъдата, с която ищецът е признат за невиновен – 27.11.2020 г. до окончателното изплащане */в този смисъл е т.4, абз.II от ТР № 3/2004 г., ОСГК на ВКС/.*

По разноските:

С оглед изхода на спора и на основание чл.10, ал.3 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца внесената държавна такса по делото в размер на 10,00 лева. По делото е представен списък на разноските по чл.80 ГПК, в който е посочено и адвокатско възнаграждение в размер на 700,00 лева. По делото е приложено единствено пълномощно, в която няма данни за уговорения между ищеца и пълномощника му размер на адвокатско възнаграждение, още по-малко доказателства за заплащане на същото. С оглед предходното, ответникът не следва да понася разноски, за които по делото няма доказателства за реалното им извършване.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл.2, ал.1, т.3, предл.1 ЗОДОВ ***** да заплати на В. М. К., ЕГН ***** сумата от **1 000,00 /хиляда/ лева**, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие незаконно повдигнато и поддържано обвинение за извършено престъпление, по което е признат за невиновен с влязла в сила присъда по НОХД № 3598/2011 г. по описа на Софийски районен съд, 98 състав, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 27.11.2020 г. до окончателното изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** предявения иск за неимуществени вреди за сумата над 1 000 лева до пълния предявен размер от 10 000 лева, като неоснователен

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 ГПК, във вр.чл.10, ал.3 ЗОДОВ ***** да заплати на В. М. К., ЕГН ***** сумата от **10,00 лева**, представляваща направени разноски по производството.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____